

Project Intimiteit.

Aanvullende opmerkingen van bewoners/contactpersonen bij de vragenlijst.

1. Intimiteit en seksualiteit zijn ook in het verpleeghuis de gewoonste zaak van de wereld.

Geheel mee eens;

- Per persoon afstemmen en afspreken.
- Ik weet dat dit voor veel mensen niet de gewoonste zaak van de wereld is. 2x
- Dat is overal ter wereld dus ook in verpleeghuis. Mensen zijn mensen.
- Of dat het eerste onderwerp moet zijn waarover wij met elkaar spreken is wel de vraag.

Deel eens:

- Als het geen aanstoot geeft aan de medebewoners en de bewoners zich terug kunnen trekken.
- Al zal het "natuurlijk" met mensen van deze generatie niet altijd ter sprake komen en bovenal per persoon verschillen.
- Moet ieder voor zich weten.
- Dat hangt af van de persoonlijke omstandigheden (leeftijd ,fysieke toestand, psychische toestand). 2x
- Vooral de aandacht voor elkaar doet een mens goed.
- Zou het moeten zijn, maar met de beperkingen van het ouder worden, zal dit onderwerp naar de achtergrond gaan, genegenheid en veiligheid komen daarvoor in de plaats

Niet mee eens:

- Ik kan het niet voor een ander invullen

2. Het is belangrijk te allen tijde de privacy van de bewoner te respecteren.

Mee eens;

- Eerst kloppen en dan de deur openen
- Indien mogelijk. Je hebt wel te maken met andere bewoners.
- Personeel moet wel hun werk kunnen doen. 4x
- Respect is meer dan privacy alleen. Mij met "Zeg vrouw" aanspreken heeft geen pas naar oudere toe.
- Ook los van intimiteit en seksualiteit
- Mits er mogelijkheden zijn.

Deels mee eens

- Privacy is zeer belangrijk maar er dient ook rekening te worden gehouden met wat een bewoner beseft en aan kan.
- De reden voor verblijf in een verpleeghuis kan leiden dat de privacy soms niet voor 100% gerespecteerd behoeft te worden.
- Wanneer dit geen problemen oplevert t.a.v. gezondheid bewoner.

3. Medewerkers zouden van alle bewoners moeten weten of zij een knuffel prettig vinden of niet.

Geheel mee eens;

- Kan veel onrust geven als je niet van intimiteit houdt. En juist troost en geborgenheid als je het nodig hebt.
- Soms krijgen mensen goed bedoelde knuffels terwijl ze hier niet van houden
- Dat geldt niet tijdens deze corona-crisis
- Is van karakterologische aard
- Voor zover dat mogelijk is om aan te geven. Als verzorger dien je ook een bepaalde afstand te houden zoals je van professional mag verwachten.
- Of voornaam of koosnaam
- In grote lijnen, indien werkbaar

Deels mee eens:

- Moet wel spontaan gebeuren
- Persoon afhankelijk
- Merk je vanzelf als zorgverlener wat een cliënt wil.
- Medewerkers moeten een balans zoeken in persoonlijke betrokkenheid en professionele afstand
- Als er behoefte aan knuffelen is, wordt dit wel bekend gemaakt aan de verzorgende mits de verstandhouding tussen bewoner en verzorgende goed is. 2x
- Bijna niet haalbaar om dat van iedereen te weten.
- Op voorwaarde dat de bewoner dit expliciet aangeeft
- Iedereen is anders. Niet iedereen geeft makkelijk een knuffel.
- Als iemand gevallen is of verdrietig dan is een knuffel of wat extra aandacht fijn.
- Afhankelijk van de situatie, sommige mensen vinden het fijn en andere niet, maar in een bepaalde situatie misschien wel.

Niet mee eens.

- Waarom zou ik door een verpleegster geknuffeld moeten worden? Laten die hun eigen werk doen.

4. Het is niet nodig dat zorgmedewerkers uit zichzelf over het onderwerp intimiteit en seksualiteit beginnen als er geen signalen worden gegeven door de bewoner of familie.

Geheel eens;

- Is ongepast
- Ligt aan de situatie, dat moet je gevoelsmatig tegemoet treden.
- Wel op aangeven van bewoner.

Deels eens;

- Omdat sommige bewoners hier misschien niet over durven te praten en familie niet altijd op de hoogte hoe bewoner erover denkt. 4x
- Alleen misschien als er intake wordt gedaan en je wilt weten of er bijzonderheden zijn.
- Het moet niet zijn, dat zorgmedewerkers daar allemaal over spreken met bewoner. De zorgmedewerker die het meest vertrouwd is zou hier over kunnen beginnen.
- Medewerkers kunnen het onderwerp discreet ter sprake brengen

Niet mee eens:

- Ik denk dat het een standaard onderwerp van het begeleidingsplan moet zijn
- Bij opname aankaarten en bij staalkaart. Insteken met intimiteit en eventueel doorgaan op seksualiteit

5. Als verzorgende hoor je in te gaan op vragen van bewoners over intimiteit en seksualiteit.

Geheel eens;

- EVVér is aanspreekpunt.
- Signalen afwachten lijkt me belangrijk
- Als dat ongemakkelijk voelt vragen met wie wilt u dit bespreken?
- Als bewoners er zelf mee komen moet het wel bespreekbaar zijn

Deels eens;

- Ook mogelijk een taak van familie (3x)
- Verzorgende moet zich hierbij ook prettig voelen en keuze om dit niet te doen dient gerespecteerd te worden 3x
- Familie inschakelen kan privacy bewoner schaden.
- Alleen als je denk dat aan te kunnen. Je mag die vragen ook doorspelen aan anderen of terug naar familie.
- Niet als het vervelende, intimiderende opmerkingen zijn. Wel bij twijfel en onzekerheid van bewoners en dan alleen ondersteunend/eigen mening niet opdringen.
- Geldt enkel voor verzorgenden die hier goed antwoord op kunnen geven
- Je kunt bewoners verwijzen als de verzorgende dit lastig vindt
- Dat is geheel afhankelijk van de vraag 2x
- Wanneer verzorgende dit niet kan/wil wel duidelijk aangeven wat je met die vraag dan gaat doen.
- De verzorgende moet dit zelf ok willen/kunnen. Ik kan mij voorstellen dat sommige medewerkers dit lastig kunnen vinden

Niet mee eens

- Dat kan niet iedereen.

6. Een relatie tussen twee bewoners is niet acceptabel.

Mee eens:

- Zeker niet als er sprake is van dementie

Deels eens;

- Een relatie op hechte vriendschap kan zeker wel.
- Als het zodanig is dat andere bewoners er geen last van hebben
- Wel prettig als zij dit samen privé willen houden
- Moeilijk als dementerende bewoner nog partner heeft
- Als er geen partners zijn van beide bewoners moet een relatie toch mogelijk zijn.
- Alleen indien beide bewoners zich hier comfortabel bij voelen en dit duidelijk beiden willen.

Niet mee eens;

- Wanneer in vol besef.
- Beiden moeten dit dan wel willen
- In principe moet dat kunnen en het voor de zorg en voor de zorg te organiseren op praktisch niveau
- Mits het gehele verpleeghuis zich er niet mee bemoeit
- Voorzichtigheid geboden. Familie informeren in een gesprek
- Dat hangt af van de persoonlijke omstandigheden (leeftijd, fysieke toestand, psychische toestand) 3x
- Waarom zou een homorelatie niet mogelijk zijn. Is dat omdat het hier een R.K. Instelling is?
- Ook op oudere leeftijd kan er liefde/genegenheid opbloeien. De laatste levensfase is heel belangrijk
- Als de bewoners dit beide fijn vinden zou dit moeten kunnen. Zou niet weten waarom niet.

7. Medewerkers van een zorgteam moeten allemaal dezelfde visie hebben ten aanzien van intimiteit en seksualiteit bij bewoners.

Geheel eens:

- Professioneel naleven van beleid is van belang ongeacht persoonlijke visie.
- Alle neuzen moeten dezelfde kant opstaan
- De visie kan verschillen, alleen het beleid moet wel hetzelfde worden uitgevoerd 3x

Deels eens:

- Medewerkers zijn ook verschillend in intimiteit.
- Je krijgt daarin niet iedereen op 1 lijn. 3x
- Al er een visie is, gaan ze deze dan ondersteunen ?
- Misschien wel op niveau van 'hoe ver ga je;' en 'hoeveel afstand hou je als professional. Hoe je dit oplost zal per persoon verschillen.
- Dezelfde mening hoeft niet, wel dezelfde protocollen.
- Het is wel fijn als men op 1 lijn zit.
- Alle medewerkers hebben eigen stijl en sterke en zwakke punten. Overleg met elkaar wie dit onderwerp het beste kan oppakken. Een zelfde visie is handig maar niet noodzakelijk.
- Ook hier mag ieder voor zich bepalen hoe zij erover willen praten met bewoners.

Niet eens:

- Cultuurverschillen zullen hierbij rol spelen
- Medewerkers dienen wel hetzelfde standpunt te kennen vd instelling en e.v.t. uit te dragen als dat nodig is. 2x
- Lijkt me logisch om verwarring te voorkomen wel 1 beleid.
- Dat is niet reëel. Het moet wel bespreekbaar zijn
- Je hoeft niet dezelfde visie te hebben Een paar richtlijnen zijn wel handig. Niet je mening opdringen. Houd religie buiten het gesprek

- Als je er zelf niets mee kunt is het altijd mogelijk om een collega in te schakelen
- Je kunt voor de ander niet bepalen dat ze dezelfde visie hebben. De Instelling heeft een visie
- Kun je niet verwachten ,daarom 1 protocol opstellen

Geen mening:

- Onduidelijke vraagstelling.

8. Bewoners moeten ongestoord bezoek kunnen ontvangen.

Geheel eens ;

- Is recht op privacy
- Eigen kamer of eventueel aparte plek voor intimiteit.
- Nu word er teveel meteen na het kloppen binnengelopen
- Niet zonder aankondiging naar binnen gaan bij bezoek. Wel als bewoner hulp nodig heeft.
- Indien dat veilig is voor de bewoner.

Deels eens;

- Het moet duidelijk zijn dat de bewoner het fijn vindt en aankan. 2x
- Als het geen aanstoot geeft aan de medebewoners en de bewoners zich terug kunnen trekken
- Als het mogelijk is voor de verzorging, daarbij de zorg niet in het gedrang komt .4x
- Bordje "niet storen!".
- Tenzij er aanwijzingen zijn dat bewoner beschermd moet worden omdat hij/zij niet meer in staat is de grenzen aan te geven
- Dat hangt af van de persoonlijke omstandigheden (leeftijd, fysieke toestand, psychische toestand).
- Moet kunnen, maar wel oogje in het zeil houden bij bewoners die beschermd moeten worden beschermen.
- Misschien niet op de PG afdelingen.
- Geldende bezoekafspraken dienen wel gehandhaafd te worden.

Niet eens;

- Er moet ook rust zijn op de afdeling.
- Belangrijk voor verzorgende is bezoeker vreemde of bekende?

9. Mensen met dementie mogen een seksuele relatie hebben.

Geheel mee eens

- Je bent niet voor niks zo lang getrouwd
- Zorg voor een open gesprek met 1^e verantwoordelijke.
- Als er behoefte aan is.
- Moet wel voldoende ruimte zijn.
- Natuurlijk niet met Jan en alleman.

Deels eens

- Oppassen dat er geen misbruik plaats vindt. 3x
- Bewustheid ,tweezijdigheid (2x)
- Indien nog partner thuis ligt dit misschien moeilijker.
-

Niet mee eens.

- Ligt aan de vorm van dementie!
- Nee, want zij zijn dan waarschijnlijk zich onvoldoende bewust van waar zij mee bezig zijn.
- Aanraken is wel een basisbehoefte evenals knuffelen
- Dat zal per persoon bekeken moeten worden

Geen mening;

- Kan dementerende hier zelf over beslissen?
- Lastig te beantwoorden. In principe wel als beiden er 100% achter staan en familie op de hoogte is.
- Lastig te beantwoorden. Mensen kunnen ontremd zijn, altijd per situatie beoordelen.
- Alleen indien het geheel duidelijk is dat dit ook de uitdrukkelijke wens is van degene met dementie 3x
- Vraagteken als ze al getrouwd zijn dan wel nog partner hebben
- Ligt aan de mate van dementie
- Weet ik te weinig van af en geen ervaring mee
- Moeilijk vraagstuk

10. Intimiteit en seksualiteit zou onderwerp kunnen zijn bij het jaarlijkse "Staalkaartgesprek"

Geheel eens;

- Er hoeft niets te worden verborgen
- Indien van toepassing.

Deels mee eens

- Omdat het moeilijk is te bepalen wat je familielid/man bezig houdt.
- Dan kun je vertellen of je wel of niet wil spreken over het onderwerp
- Als daar behoefte aan is, er kan een vraag over dit onderwerp worden gesteld 5 x
- Beslist niet het belangrijkste. Mensen zijn in deze leeftijdscategorie al moeilijk te bewegen zich hierover te uiten. Ook tegenover de evt kinderen.
- Als weduwe of weduwnaar hebben zij hier veelal geen behoefte aan om dit te bespreken. Goede zorg, gezelligheid en veiligheid is nr1 !
- In ieder geval aangeven dat dit onderwerp bespreekbaar is. Aan de bewoner dan de keuze om hierover zo nodig in gesprek te gaan.
- Bij behoefte van bewoners

Geen mening:

- Wat is de staalkaart ? (17 x)
- Lastig vraagstuk.

- Weet niet of iedereen hierop zit te wachten
- Doen !
- Hierover contact opnemen als situatie zich aandient en/of al bestaat

11. Aanvullende opmerkingen

- Het belangrijk is dat dit een open onderwerp is om over te praten.
- Intimiteit/seksualiteit moet per persoon bekeken worden. "Algemeen" is dat niet te verklaren.
- Het is een belangrijk onderwerp en kan me voorstellen dat verzorgend personeel hiermee kan worstelen
- Weet niet precies wat mijn moeder hiervan vind. Ik snap dat vragen moeten kunnen worden gesteld ,maar ben er niet blij mee. Brief geeft veel onrust.
- Voor veel mensen ,ook ouderen ,is seksualiteit heel belangrijk. Kus, knuffel en aanhalen heel belangrijk. Corona gooit roet in het eten!
- Goed om dit zo te doen. Is een eye opener.
- Er zitten altijd twee kanten aan een stelling. Dus meeste deels eens. Succes met opstellen beleid.
- Geen probleem zo als het nu gaat. Verzorgers en Verpleging en vrijwilligers allemaal erg lief